

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

34. An sit peccatum Symoniæ dare aliquid Titio, ut Caium adscribere
faciat inter Equites D. Iacobi, Calatravæ, Alcantaræ, &c. Et explanatur,
quod dans, vel accipiens aliquid pro ingressu Religionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

De Simonia, &c. Resol. XXXIV. 333

in hac parte jurisdictionem Episcopalem; si quidem beneficiorum collatio propria est Episcopi, cap. omnes Basilica 19. quasi. 7. Ergo quoad tales actus recte comprehendi potest sub nomine Episcopi. Et ita ex his rationibus Palas ubi supra num. 5. hanc sententiam tanquam probabilem tueretur.

3. Sed hic quæro primo, an inter se beneficiati possent tractare de permutatione, accedente auctoritate superioris futura? Aliqui negant; ita enim sentit Hostiens. in d. cap. quæsum, quem sequitur Ioannes Andreas, ut citat Panormitanus, fiver illud ipsum cap. & cap. Cum olim supra citatum; ubi videtur damnari omnis pactio, & consensus partium in permutationem præveniens prolationem Superioris. Faver etiam cap. cum universorum, & ibi glossa eodem; ubi damnari videtur factum eorum, qui incipiunt tractare inter se de permutatione suarum Præbendarum, antequam Superiorem consulant. Sed omnino dicendum est licere partibus interesse tractare de futura permutatione, si superior consentiat: est communis. Sylvestri supra, Panormitani in d. cap. quæsum, qui citat Innocentium; Rebuff. de permutat. num. 52. Glossæ in Clementinam unicam, eodem, & aliorum; Confirmatur ex praxi totius orbis Christiani, & quia huiusmodi contractus planè resolvuntur in conditionem, adeoque in consensum Superioris. Neque debet hæc conditio haberi pro impossibili, ut iura solent habere conditionem illam, quæ pendet à sola Principis voluntate ut patet leg. continens, §. cum quis ff. de verb. oblig. hic enim consensus non fertur in præsens, sed in futurum, & non expectatur dispensatio Superioris sed ordinaria quædam validatio, & auctoritatis impertitio.

4. Quæro secundò, An sit necessaria aliqua causa in permutatione beneficiorum? Respondeo, cap. quæsum, De rerum permutatione, indicari debere in permutatione intervenire necessariam aliquam causam. Quod non ita accipiendum, quasi pro Ecclesiæ, vel beneficii, vel communi utilitate citra aliam necessitatem non liceat permutatio. Si enim qui utilis est Ecclesiæ in hoc suo beneficio, utilis sit futurus in alio, jam satis iusta est causa permutandi, ut docet in illud cap. Panormitanus, & hoc ipsum indicat Pontifex in fine cap. iustum finem personæ exerceat. Erit etiam iusta causa, si permutans uno loco commodius propriæ salutis sit consulturus. Indicat D. Thomas in 4. diffin. 25. quæst. 3. art. 3. ad 8. Si vero fiat permutatio solum pro aliquo commodo temporali alterius, vel utriusque partis, est simoniaca secundum eundem D. Thomam. Non tamen damnandus erit simonia, qui in hoc beneficio non inveniens congruam sustentationem, cum alio qui tanta sustentatione non indiget, sine fraude conscientie permutat, quia beneficium eius pinguius est, & ad necessariam sustentationem sibi utilis: hoc si sum enim etiam ad decorum Domus Dei cedit, quod in ea non indigeant ministri; secundum illud Malachie 3. sit cibis in domo mea, & probate me super hoc, &c. Similis ratio erit, si Clericus permutet, quia in loco sui beneficii perpetuas, & assiduas habet inimicitias vel incommodum patitur propter aeris intemperiem. Vide Mald. de Simoni tractatu 9. capite 3. dubit. 10. & alios ubi supra.

RESOL. XXXIV.

An sit peccatum simonia dare aliquid Titio, ut Caium adscribere faciat inter Equites D. Iacobi, Calatravæ, Alcántara, &c?

Et explanatur, quod dans vel accipiens aliquid pro in-

gressu Religionis ligatur excommunicatione, Summo Pontifici reservata, in Extravag. 1. de simonia.

Sed notatur ad facilius impetrandam suam receptionem in aliqua Religione posse quem gratis, & sponte præbere munera Superioribus vel aliis; imò in tali casu pactum adhibere posse.

Et an quis probabiliter sustinere possit supradictos ordines D. Iacobi, &c. non esse vere Religiones?

Et an sit simonia, si Rex vendat las Encomiendas supradictorum Ordinum, vel saltem sit peccatum mortale? Ex p. 3. tract. 2. Ref. 64.

§. 1. **A**ffirmative respondet Azor. 10. §. lib. 12. c. 16. Sup. hoc in 9. §. quia per preces Titij via ad ingressum in Religionem paratur Caio, & sicut Caius pecuniam dare non potest, ut in Religionem admittatur, sic etiam non potest dare, ut sibi viam parat ad ingressum in Religionem. Ita ille, & dans, vel accipiens aliquid pro ingressu in Religionem, ligatur excommunicatione Summo Pontifici reservata in Extravag. 2. de simonia, ut notat Reginaldus tom. 2. lib. 23. cap. 12. num. 173. & alij.

2. Sed his non obstantibus ego existimo supradictam opinionem Azorij procedere, quando Titius daret Caio illam pecuniam, tanquam pretium emendi habitum illorum Ordinum, quod licite fieri non potest ex cap. quoniam, & cap. non satis, de simonia, secus autem si illam pecuniam præberet Caio gratis, & liberaliter, vel in remunerationem laborum, licet excederet eorum mensuram; nam in isto casu possunt adesse duo contractus, ut ego ipse notavi * in part. 2. meorum. Ref. moral. r. 2. Miscel. ref. 39. Vnus scilicet emptionis laboris: & alter liberæ donationis, & ita hanc sententiam expressè collegi ex D. Thom. in 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. & illam tenet novissimè Bartolomæus de Vecchis in praxi novit. d. ffur. 1. dub. 3. n. 1. & alij communiter, asserentes ad facilius impetrandam suam receptionem in aliqua Religione, posse quem gratis, & sponte præbere munera Superioribus vel aliis. Imò ego puto in tali casu licite pactum adhiberi eo tamen modo, quo explicavi cum Valentia 10. 3. diff. 6. quæst. 16. punct. 3. & Adamo Tannero in 2. 2. D. Thom. diff. 5. quæst. 8. dub. 3. num. 76. in dicta resolutione loco citato.

3. Deinde notandum est, quod habere habitum dictorum Ordinum secundum communem hominum existimationem est quid honorificentissimum; ergo quando quis præbet pecuniam pro ejus susceptione, non intendit mere, ut ita dicam Religionem, sed honorem illum pretio æstimabilem, quem confert habitus dictorum Ordinum, & sic Villalobos in summa tom. 2. tract. 37. diff. 14. num. 5. sic asserit [El que compra el habito, no quiere comprar la Religion, que antes le pesa con los votos, quæ estan per accidens conjunctos al habito, y el no quiega sino la honray renta, que es à qui lo principal, y lo demas accesorio.] Igitur nullo pacto committitur in tali casu simonia.

4. Adde etiam, quod quis probabiliter sustinere potest supradictos ordines non esse verè Religiones unde cessat ratio adducta ab Azorio ubi supra, & ita tenent Doctores, quos citat Sanchius in select. disp. 49. num. 12. Garzias de benef. tom. 1. part. 1. cap. 4. num. 16. Barboia de potest. Episcop. part. 2. alleg. 12. num. 46. & quos ego ipse citavi in 1. part. tract. de immunit. Eccles. resolut. 49. quibus nunc addo Ioannem Franciscum Suarez in Enchiridio casuum conse. lib. 3. ver. Religio. Bonacinam in Bull. Cæn. disput. 1. quæst. 16. sect. 1. punct. 3. num. 16. Alterium de cens. tom. 1. lib. 5. disp. 16. cap. 1. Zanardum in direct. Theol. part. 2. prae. 4. cap. 31. Narbonum

Sup. hoc in ref. seq. & in ref. 1. post seq. §. penult. in fine.

Quoad hoc in §. seq. lege à lin. 7. ante fin. vers. asserentes ad facilius.

* Quæ hic est sup. ref. 24. & in aliis eius primæ, & secundæ annot.

Sup. hoc in Ref. seq.

Quæ nunc est in tom. 9. tr. 2. Refol. 262. & ibi in ref. 167. & hic in Ref. 1.

post seq. §. Narbonensis in recopil. tom. 1. tit. 5. leg. 8. glossa unica, Nec valet, num. 14. & Vivianum in praxi noviss. Juris patronatus, inter med. & fin. vesp. part. 2. lib. 6. cap. 2. num. 17. ubi testatur se fuisse decissum in Rota Romana cotam Seraphino die 4. Junij in aliis mul. 1586. & ita declarasse Sacram Cardinalium Congregationem die 10. Novembr. 1609.

5. Nec valet dicere cum Suarez de Relig. tom. 1. lib. 4. cap. 27. num. 6. quod dato hos Ordines non esse verè Religiones, tamen eo modo, quo sunt Religiones, habent aliquid spirituale & invendibile, nam respondeo cum Aragonio in 2. 2. quæst. 100. art. 4. & aliis; quod quamvis ordinentur hujusmodi Religiones, ultimatè ad divinum cultum, proprius tamen earum finis est quid temporale, scilicet in militia: sed cum non ultimi, sed proximi finis sit habenda ratio, non erit simonia, dare aliquid, ut quis in his Ordinibus adscribatur; & ideo Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. D. Thom. quæst. 100. art. 4. dist. 3. Villalobos, Suarez, Aragonius & alij penes ipsos docent, non esse simoniam, si Rex vendat las Encomiendas supradictorum Ordinum.

6. Sed instabis dicendo supradictos Doctores asserere quidem, non esse simoniam vendere dictas Encomiendas, tamen omnes asserunt, si Rex faceret, esse peccatum mortale. Ergo hoc etiam dicendum est in casu nostro Respondeo negando consequentiam; nam in casu, de quo loquimur, Rex ad preces tantum aliqujus privati sine ullo pretio, & pecunia confert habitum Equiti habenti, ut suppono, omnia requisita necessaria; Eques verò est ille, qui pro labore, ab intercessore suscepto dat ei in pretium aliquam pecuniarum summam, quod si excedat laboris mensuram, dum dictus Eques, ut omnes facere possunt, illud plus, quod labor ille non meretur, gratis, & liberaliter remittat, nescio quo pacto in tali negotiatione culpa intervenire possit. Salvo semper meliori judicio; & præsertim præstantissimorum Hispaniæ Doctorum, quibus hæc corrigenda humiliter, & ex corde submitto.

RESOL. XXXV.

An emere schedulam Habituum D. Iacobi, Alcantaræ, Calatravæ, &c. ab aliquo ministro Regis sit simonia? Et docetur, quod si non pro schedula, sed pro laboribus assumptis pecunia præbatur tertio impetranti, & si ex pacto fiat, nullo modo illicitum est. Et an Habituum prædictorum Ordinum, non sit Habituum Religionis verè, sed secundum quid? Ex p. 9. tract. 9. & Misc. 4. Ref. 35.

Sup. hoc in Ref. præterea in princ. & signanter & melius in §. Deinde.

§. 1. Quidam Auctor modernus, me sæpè parùm modeste impugnans de opinionibus satis probabilibus, quem ex consilio Doctorum virorum sententio multavi, ad propositam difficultatem affirmative respondet; sed nominatim contra illum insurgit doctus Ioseph Ianuarius in Resolut. moral. part. 1. resolut. 6. per totam, in quam citato negativam sententiam firmat, quam etiam me citato tenet ex Societate Iesu Stephanus Fagundez de Contract. lib. 5. cap. 20. n. 9. ubi sic ait: Quæstio est, utrum licitum sit pretium cuidam tertio dare, ut Caium admittere faciat, & adscribere inter Milites, & Equites D. Iacobi, Christi, Alcantaræ, & Calatravæ, illorumque Habitum, & Commendam insigniri? Et supponimus, illum esse idoneum ad talem Habitum, & Commendam, & Benemeritum illius. Supponimus etiam eum, cui pretium porrigitur, plurimum valere apud Regem vel apud ministros Regis, qui tam Habitum, quam Commendam conferre possunt; tandem supponimus cum com-

muni Doctorem, eam gratiam, quam habet erga Regem pretio esse æstimabilem, mercede temporalem, & illam, & laborem, quem positurus est in eo negotio assequendo, plus, minùve tantum in ætimatione hominum valere, quantum æstimatur, valeatque pretium, quod ex pacto accipit, & si quid plus valet, libentissimè & liberalissimè illud plus donare; similiterque si pretium excedit ætimationem, laboris & gratiæ, tantum illud plus libentissimè, & liberalissimè illud remittere, & condonare accipienti! Et in his terminis negat Azorius tom. 3. libr. 13. capit. 16. ubi ait; Id esse illicitum, quia est Simonia, & venditio Habituum Religiosi Ordinis, & Commendæ, & consequenter dicit, ligari excommunicatione summo Pontifici reservata, contenta Extravaganti 1. de simonia, ut notat Reginaldus tom. 2. lib. 23. cap. 12. num. 173. & hanc opinionem Azorij debent tenere omnes illi Auctores, qui asserunt, prædictos Equites esse verè Religiosos, & illorum habitum sacrum & Religiosum esse: quos supra citavimus §. de Equitibus verò. Dicendum tamen est, in præfatis terminis loquendo, non solum id non esse simoniam, sed etiam rem esse licitam, absque ullo peccato fieri posse, & de illa cum accipiente pacifice, & in illis terminis id tenet expressè Diana tract. 2. de dubiis regularib. res. 64. initio, juncto §. instabis. Debent tenere id omnes, qui dicunt, non esse simoniam vendere Commendas; quos ita docet, & citat in citabimus in §. Attamen, & illi etiam, qui tenent, in hoc hujusmodi milites non esse verè Religiosos, nec Habitum illorum Religiosum esse, sed insignie tantum notabilitatis, ita Fagundez; qui postea validis rationibus hanc sententiam confirmat.

2. Idem etiam me citato, tenet Machados de perfectio Confess. tomo 2. libro 5. parte 4. tractat. 2. de cuni. 1. num. 4. sic asserens: [No es menos controvertido entre los Doctores, si el vender los Habitos de las Ordenes militares sea materia de simonia; Graves Auctores sentent que si, fundados en que no solo las Encomiendas que tiene la Ord. de San Juan son beneficios Ecclesiasticos, sino tambien las de Santiago, Alcantara, y Calatrava, &c. Pero la mas probable y recibida opinion es, que en la venta de los Habitos de las dichas Ordenes Militares no se comete simonia, por no ser beneficios Ecclesiasticos las Encomiendas, sino cosa temporal, y precio æstimable que se da a los Cavaleros militares con titulo laical para ayuda de costa, y estipendio por los servicios que han hecho, o se espera harran en guerra contra los enemigos, de la Santa Iglesia.] Hæc ille. Vide etiam Ludovicum à San Juan discul. 2. dub. 1.

3. Probatum hæc opinio primò, quia juxta meliorem opinionem, Habitum prædictorum Ordinum, non est habitus Religionis verè, sed secundum quid; non ergo erit simonia, illum pretio, modo præfato, procurare, sed nec erit etiam illicitum. Secundò, quia ille habitus hodie post dispensationem in votis castitatis perpetuæ, paupertatis, & carentiæ propriæ, & rigorosæ obedientiæ à Summo Pontifice obtenda, manit ille habitus, in signe honoris honorificentissimum, non insignie Religionis personarum, quæ Deo per vota Religionis substantialia consecrantur, & idè quando quis cum alio pacifiscitur, ut habitum sibi pretio obtineat, aut illum emit, non emit illum tanquam insignie Religionis, sed tanquam insignie quoddam honoris secularis, pretio æstimabile; quare si aliunde est idoneus ad illum, & non datur excessus considerabilis pretij & laboris ex utraque parte, aut si datur libenter, & gratiosè, ad invicem remittitur, non video cur hoc illicitum sit. Alias rationes videbis apud Ianuarium loco citato, qui responder ad argumenta, quæ contra me dictus Auctor modernus adduxerat.